

26. MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ

V letech 2004 až 2006 v této kapitole Český statistický úřad uváděl **strukturální ukazatele (Structural Indicators, SI) Eurostatu**. Výběr ukazatelů byl založen na tzv. krátkém seznamu SI.

V roce 2001 přijala EU Strategii udržitelného rozvoje. Pro hodnocení této strategie jsou sestavovány **ukazatele udržitelného rozvoje (Sustainable Development Indicators, SDI)**. U těchto ukazatelů podobně jako u SI je zajištěna jednotná metodika sestavování pro mezinárodní srovnání.

Některé ukazatele jsou obsaženy v obou strategiích. Pro větší rozmanitost ukazatelů bylo v této ročence vypuštěno dělení některých SI dle pohlaví, které byly nahrazeny novými SDI. **Časová řada** je tvořena dle dostupnosti údajů a z hlediska srovnání roky 1995, 2000 a 2002-2006.

Jednotlivé země jsou řazeny dle různých geopolitických celků a dále pak abecedně podle názvů zemí v češtině. Česko-anglický přehled názvů zemí je zařazen v metodickém úvodu této kapitoly. Země jsou uvedeny ve zkrácených názvech.

EU 25 je Evropská unie 25 zemí. 1. 5. 2004 vstoupilo do Evropské unie 10 nových zemí (Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko), čímž došlo ke změně EU 15 na EU 25.

EU 15 je Evropská unie 15 zemí (do 30. 4. 2004: Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Spojené království, Španělsko, Švédsko).

Eurozóna (11 zemí) je území těch členských států Evropské unie (Belgie, Finsko, Francie, Itálie, Irsko, Nizozemsko, Lucembursko, Německo, Portugalsko, Rakousko, Španělsko), které od 1. 1. 1999 přijaly euro jako společnou měnu.

Od roku 2001 k těmto zemím přistoupilo Řecko a odtud tedy **Eurozóna (12 zemí)**. Jednotná měna euro ve formě bankovek a mincí byla pak k 1. 1. 2002 zavedena ve 12 zemích Evropské unie. Statistická ročenka České republiky 2007 obsahuje údaje za roky 2006 a starší, proto Slovinsko, které přijalo euro 1. 1. 2007, není zahrnuto do Eurozóny.

Kandidátské země jsou ty země, které usilují o vstup do Evropské unie (Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko, Turecko). Statistická ročenka České republiky 2007 obsahuje údaje za roky 2006 a starší, proto Bulharsko a Rumunsko, které vstoupily do EU až 1. 1. 2007, jsou ještě uváděny za kandidátské země.

Ostatní země doplňují srovnání o další 2 evropské země (členy ESVO), za něž jsou k dispozici srovnatelné údaje (Island, Norsko), a dále pak o země s vyspělou ekonomikou (Japonsko, Spojené státy).

Poznámky k tabulkám

Tab. 26-1. HDP na 1 obyvatele v paritě kupní síly (PPS)

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele vyjádřený ve standardech kupní síly (*Purchasing Power Standards, PPS*), EU 25=100. Objemový index HDP na 1 obyvatele je vyjádřen v procentech z průměru za Evropskou unii 25 zemí. Údaje, z nichž je index vypočten, jsou vyjádřeny v PPS, což jsou jednotky umělé společné měny, ve kterých se vylučují rozdíly v cenové úrovni mezi zeměmi. Tím je umožněno provádět srovnání objemových (reálných) ukazatelů mezi zeměmi, tj. prostorové srovnání spíše než srovnání v čase.

Tab. 26-3. Produktivita práce na 1 zaměstnanou osobu

HDP v PPS na 1 osobu zaměstnanou v EU 25.

Tab. 26-4. Soukromé investice

Tvorba hrubého fixního kapitálu soukromého sektoru jako procento HDP.

Tab. 26-6. Komparativní cenové úrovně

Komparativní cenové úrovně konečné spotřeby domácností včetně nepřímých daní.

Tab. 26-7. Daňové zatížení vybrané nízkopříjmové skupiny

Míra zdanění zaměstnaných osob s nízkými příjmy. Tento ukazatel je k dispozici pouze za svobodné osoby bez dětí s maximálním příjmem 67 % průměrného příjmu.

Tab. 26-8. Míra zaměstnanosti

Podíl zaměstnaných osob ve věkové skupině 15-64 let.

Tab. 26-9. Míra zaměstnanosti starších pracovníků

Podíl zaměstnaných osob ve věkové skupině 55-64 let.

Tab. 26-10. Míra dlouhodobé nezaměstnanosti

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob (12 měsíců a déle) na celkovém počtu ekonomicky aktivních osob ve věkové skupině 15-64 let.

Tab. 26-11. Diferenciace oblastní míry zaměstnanosti

Mezioblastní variační koeficient míry zaměstnanosti (úroveň NUTS 2); mezioblastní variační koeficient míry zaměstnanosti mužů, resp. žen (úroveň NUTS 2). Ukazatel není aplikovatelný pro Dánsko, Irsko, Lucembursko, Estonsko, Kypr, Litvu, Lotyšsko, Maltu a Slovinsko, protože tyto země se skládají pouze z jedné nebo dvou úrovní NUTS.

Tab. 26-12. Míra rizika chudoby po sociálních transferech

Podíl osob s příjmem pod hranicí rizika chudoby po započítání sociálních dávek. Hranice chudoby se stanovuje jako 60 % mediánu ekvivalizovaného příjmu za úhrn domácností po sociálních transferech.

Tab. 26-13. Úroveň dosaženého vzdělání mladých

Podíl osob se středním a vyšším vzděláním ve věkové skupině 20-24 let.

Tab. 26-14. a 26-15. Naděje dožití ve zdravé kondici (muži, ženy)

Očekávaný počet let, které právě narozená osoba prožije ve zdravé kondici (tj. bez omezení schopnosti pracovat).

Tab. 26-16. Emise skleníkových plynů

Celkové emise 6 hlavních skleníkových plynů uvedených v Kjótském protokolu jsou přepočteny na souhrnnou hodnotu pomocí ekvivalentů CO₂ a poté vyjádřeny pomocí indexů jako procentní změna k základnímu roku 1990, tj. index 1990=100. Sleduje se naplňování cílů snížit emise podle Kjótského protokolu a podle Rozhodnutí Rady EU pro roky 2008 až 2012.

Tab. 26-17. Energetická náročnost hospodářství

Hrubá spotřeba energie v zemi dělená HDP (ve stálých cenách roku 2000 a přepočítaný na

US dolar za použití parity kupní síly, PPPs) vyjádřená v tunách ropného ekvivalentu (toe) na 1 000 USD. Údaje za tento ukazatel byly převzaty ze statistik OECD z důvodu lepšího mezinárodního srovnání. Pro srovnání v čase je možné využít podobný ukazatel ze setu strukturálních ukazatelů Eurostatu, který přepočítává HDP jednotlivých zemí na 1 000 eur pomocí směnných kurzů (viz internetový odkaz na konci textové části kapitoly).

Tab. 26-18. Celková spotřeba energie na dopravu

Celkové množství energie použité na dopravu zahrnující spotřebu všech dopravních způsobů (železnice, silnice, letecká a říční doprava), s výjimkou potrubní dopravy. Hlavními palivy jsou produkty ropy, elektřina a v menší míře i plyny a bioplyny.

Tab. 26-19. Podíl výkonů v nákladní dopravě na HDP

Podíl přepravních výkonů a HDP vyjádřený v tkm/HDP (ve stálých cenách roku 1995 v eurech).

Tab. 26-20. Podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných energetických zdrojů na hrubé spotřebě elektřiny

Podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných energetických zdrojů (vítr, slunce, geotermál, biomasa/odpady) na domácí spotřebě elektřiny (domácí výroba plus dovoz minus vývoz).

Údaje v tabulkách jsou plně srovnatelné s údaji publikovanými ve statistických ročenkách předchozích tří let. V některých případech mohlo dojít v důsledku běžných revizí dat v jednotlivých zemích EU ke zpřesnění dříve publikovaných hodnot ukazatelů.

Nově byly zařazeny tabulky:

- 26-2. Míra růstu reálného HDP na obyvatele
- 26-7. Daňové zatížení vybrané nízkopříjmové skupiny
- 26-12. Míra rizika chudoby po sociálních transferech
- 26-14. a 26-15. Naděje dožití ve zdravé kondici (muži, ženy)
- 26-18. Celková spotřeba energie na dopravu
- 26-20. Podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných energetických zdrojů na hrubé spotřebě elektřiny

* * *

Kompletní sada SI je veřejně přístupná na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

- http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/strukturalni_ukazatele

Další ukazatele mezinárodního srovnání jsou zveřejňovány na internetových stránkách Eurostatu:

SI:

- http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1133,47800773,1133_47802558&_dad=portal&_schema=PORTAL

SDI:

- http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1998,47433161,1998_47437045&_dad=portal&_schema=PORTAL

OECD Factbook 2006 - Economic, Environmental and Social Statistics:

- http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1133,47800773,1133_47802558&_dad=portal&_schema=PORTAL